

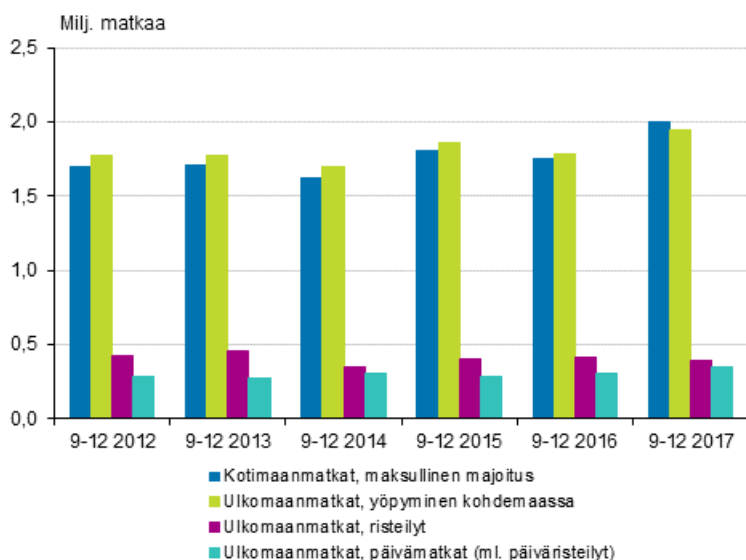
Suomalaisten matkailu

2017, syksy (1.9.-31.12.2017)

Vapaa-ajanmatkat ulkomaille lisääntyivät syys-joulukuussa 2017

Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan ulkomaan vapaa-ajanmatkoja tehtiin syys-joulukuussa 2017 enemmän kuin edellisvuoden syksyllä. Suomalaisten suosikkikohteeseen Viroon matkustettiin syyskaudella useammin kuin edellisvuoden vastaavana ajankohtana. Kotimaan vapaa-ajan matkoja tehtiin saman verran kuin vuotta aiemmin. Kotimaanmatkat, joissa yövyttiin maksullisessa majoituksessa, lisääntyivät, kun taas ilmaismajoitusmatkojen määrä väheni edellisvuodesta.

Vapaa-ajanmatkat matkatyypeittäin syys-joulukuussa 2012-2017* (pl. kotimaan ilmaismajoitusmatkat)

Vuoden 2017 viimeisellä kolmanneksella 15–84-vuotiaat suomalaiset tekivät 12,7 miljoonaa matkaa, kun mukaan lasketaan kaikki kotimaan ja ulkomaan vapaa-ajanmatkat sekä työ- ja kokousmatkat. Yöpymissä sisältäneiden matkojen lisäksi matkamäärässä ovat mukana myös ulkomaan päivämatkat.

Kotimaassa yöpymisen sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja tehtiin syys-joulukuussa 7,8 miljoonaa. Näistä ilmaismajoitusmatkoja oli 5,8 miljoonaa. Vapaa-ajanmatkoja, joiden aikana yövyttiin maksullisessa majoituksessa tehtiin 2,0 miljoonaa ja suosituimmat matkakohteet sijaitsivat Uudellamaalla, Pirkanmaalla ja Lapissa. Uusimaa säilytti kärkisijansa loppuvuoden matkailumaakuntana.

Ulkomaille tehtiin syys-joulukuussa 2,7 miljoonaa vapaa-ajanmatkaa, sisältäen yöpymisen kohdemaassa sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat. Ulkomaan vapaa-ajanmatkojen määrä lisääntyi verrattuna edellisvuoden syyskauteen. Lokakuu oli suosituin matkustuskuukausi, kun vapaa-ajanmatka suuntautui ulkomaille.

Vapaa-ajanmatkailu Viroon lisääntyi edellisvuoden syyskaudesta. Marraskuu oli kauden suosituin kuukausi käväistä Virossa. Sen sijaan vapaa-ajanmatkailu Ruotsiin väheni edellisvuoden syyskaudesta. Loppuvuoden aikana Ruotsiin matkustettiin mieluiten joulukuussa.

Espanja on suomalaisten kestopuosikki myös syyskuukausina. Varsinkin Manner-Espanja on vakiinnuttanut paikkansa suomalaisten loppuvuoden lomailukohteena ja Manner-Espanjaan sekä Baleaarien saarille tehtiinkin loppuvuonna 150 000 matkaa, joka on 20 prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Itä- ja Länsi-Euroopassa matkojen määrä kasvoi hieman edellisen vuoden syyskauteen verrattuna. Länsi-Euroopan suosituin matkakohde oli Saksa.

Kun tarkastellaan vain yöpymisen kohdemaassa sisältäneitä vapaa-ajanmatkoja, tehtiin niitä enemmän kuin edellisvuoden syys-joulukuussa eli 2,0 miljoonaa. Lokakuu oli näiden matkojen osalta suosituin kuukausi, sillä silloin tehtiin 0,6 miljoonaa ulkomaan matkaa, joiden aikana yövyttiin kohdemaassa.

Yöpymisen kohdemaassa sisältäneiden vapaa-ajanmatkojen määränpäänä oli Viro neljäsosalla matkoista ja Välimeren pohjoispuolen valtio viidesosalla matkoista.

Vapaa-ajanmatkojen lisäksi kotimaassa tehtiin 1,5 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa. Ulkomaille suuntautui 0,7 miljoonaa työ- ja kokousmatkaa (ml. kohdemaassa yöpymisen sisältäneet matkat, risteilyt ja päivämatkat). Sekä kotimaan että ulkomaan työmatkojen määrä väheni edellisvuodesta.

Tiedot ilmenevät Tilastokeskuksen Suomalaisten matkailu -tutkimuksesta, jota varten haastateltiin loka-, marras-, joulukuussa 2017 sekä tammikuussa 2018 yhteensä 4 737 iältään 15–84-vuotiasta suomalaista.

Koko vuoden 2017 ennakkotiedot

Ennakkotietojen mukaan suomalaiset tekivät vuonna 2017 ulkomaille 8,5 miljoonaa erilaista vapaa-ajanmatkaa. Matkoista 6,5 miljoonaa oli vapaa-ajanmatkoja, joissa yövyttiin kohdemaassa, 1,1 miljoonaa yöpymisen laivalla sisältäneitä risteilyjä lähialueille ja 1,0 miljoonaa päivämatkaa tai päiväristeilyä lähialueille.

Suosituimpia matkakohteita olivat Viro, Ruotsi ja Espanja. Matkat Manner-Espanjaan lisääntyivät edellisvuodesta.

Kotimaassa suomalaiset tekivät 26,4 miljoonaa erilaista vapaa-ajanmatkaa. Matkoista 6,8 miljoonaa oli matkoja joissa yövyttiin maksullisessa majoituksessa ja 19,6 miljoonaa matkaa joissa yövyttiin ilmaismajoituksessa.

Suosituimmat maakunnat olivat Uusimaa, Pirkanmaa, Pohjois-Pohjanmaa ja Varsinais-Suomi.

Vapaa-ajanmatkailu sekä kotimaassa että ulkomaille lisääntyi hieman vuodesta 2016.

Matkoja koskevat ennakkotiedot on saatu Tilastokeskuksen kuukausittaisesta Suomalaisten matkailu-otostutkimuksesta. Matkamääriä varten haastateltiin 14 282 iältään 15–84-vuotiasta Suomessa vakituisesti asuvaa henkilöä. Lopulliset vuositiedot julkistetaan 29.3.2018.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisten matkat ja niiden muutos syys-joulukuussa 2017*	5
Liitetaulukko 1.2. Suomalaisten matkat syys-joulukuussa 2012-2017*.....	6
Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, syys-joulukuussa 2015-2017*.....	6
Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet syys-joulukuussa 2015-2017*.....	7
Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain syys-joulukuussa 2015-2017*.....	7
Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan syys-joulukuussa 2015-2017*.....	8
Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan syys-joulukuussa 2015-2017*.....	9
Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan syys-joulukuussa 2015-2017*.....	9
Liitetaulukko 7. Suomalaisten matkat tammi-joulukuussa 2012-2017*.....	10
Liitetaulukko 8. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-joulukuussa 2015-2017*.....	10
Liitetaulukko 9. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain tammi-joulukuussa 2015-2017*.....	11
Laatuseloste: Suomalaisten matkailu	12

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1.1. Suomalaisien matkat ja niiden muutos syys-joulukuussa 2017*

Matkatyyppi			Syyskuu	Lokakuu	Marraskuu	Joulukuu	Syys-joulukuu yhteensä	Vuosi muutos, % 9-12/2017* - 9-12/2016
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			3 400	3 150	3 070	3 090	12 710	-1
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	2 140	1 850	1 740	2 100	7 830	1
		Maksullinen majoitus	510	490	470	530	2 000	14
		Ilmaismajoitus	1 630	1 360	1 270	1 570	5 820	-3
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	640	710	690	650	2 680	7
		Yöpyminen kohdemaassa	450	560	490	440	1 950	9
		Risteily	130	390	-7
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	110	..	100	..	350	16
Työ	Kotimaa	Yhteensä	390	400	450	230	1 470	-10
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	230	200	190	110	730	-16

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 1.2. Suomalaisien matkat syys-joulukuussa 2012-2017*

Matkatyyppi			Syys-joulukuu					
			2012	2013	2014	2015	2016	2017*
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			12 530	12 290	12 140	12 360	12 790	12 710
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	7 830	7 660	7 620	7 770	7 780	7 830
		Maksullinen majoitus	1 700	1 700	1 620	1 810	1 750	2 000
		Ilmaismajoitus	6 130	5 960	6 000	5 960	6 030	5 820
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	2 470	2 500	2 350	2 540	2 500	2 680
		Yöpyminen kohdemaassa	1 770	1 770	1 700	1 860	1 780	1 950
		Risteily	420	460	350	400	410	390
		Päivämatka (ml. päivärasteily)	280	270	300	280	300	350
Työ	Kotimaa	Yhteensä	1 530	1 430	1 450	1 350	1 630	1 470
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	690	690	710	690	870	730

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 2. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, syys-joulukuussa 2015-2017*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisessa majoituksessa			Matkat ilmaismajoituksessa			Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä		
	9-12/2015	9-12/2016	9-12/2017*	9-12/2015	9-12/2016	9-12/2017*	9-12/2015	9-12/2016	9-12/2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	1 810	1 750	2 000	5 960	6 030	5 820	7 770	7 780	7 830
Uusimaa	430	360	480	1 130	1 130	1 060	1 560	1 490	1 540
Varsinais-Suomi	150	120	160	540	480	560	690	600	720
Satakunta	260	220	210	290	250	240
Kanta-Häme	170	150	180	200	180	230
Pirkanmaa	190	250	250	510	510	520	690	770	770
Päijät-Häme	250	290	250	300	330	300
Kymenlaakso	180	200	150	210	220	170
Etelä-Karjala	180	220	140	250	260	210
Etelä-Savo	280	380	270	320	410	330
Pohjois-Savo	120	350	310	310	430	400	430
Pohjois-Karjala	220	180	230	280	220	290
Keski-Suomi	130	130	..	400	440	460	530	570	550
Etelä-Pohjanmaa	240	240	290	270	270	330
Pohjanmaa	170	120	120	180	170	160
Keski-Pohjanmaa
Pohjois-Pohjanmaa	170	220	170	500	610	490	660	830	660
Kainuu	180	160	140	260	200	180
Lappi	190	190	240	340	350	390	530	540	620
Ahvenanmaa - Åland

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 3. Kotimaanmatkoilla käytetyt kulkuvälineet syys-joulukuussa 2015-2017*

Kotimaanmatkan kulkuväline	Vapaa-ajan matkat			Työmatkat		
	9-12/2015	9-12/2016	9-12/2017*	9-12/2015	9-12/2016	9-12/2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	7 770	7 780	7 830	1 350	1 630	1 470
Auto	6 010	5 940	5 890	900	1 050	880
Bussi	790	760	780
Juna	800	900	970	240	360	330
Lentokone	110	130	140	120	150	160
Muu

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 4. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain syys-joulukuussa 2015-2017*

		9-12/2015		9-12/2016		9-12/2017*	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		1 860	100	1 780	100	1 950	100
Pohjoismaat	Yhteensä	230	12	210	12	250	13
	Ruotsi	170	9	170	10	170	9
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	550	30	520	29	630	33
	Viro	460	25	420	24	510	26
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	350	19	370	21	390	20
	Läntinen Keski-Eurooppa	270	15	280	16	280	14
	Itäinen Keski-Eurooppa	120	6
	Saksa	110	6	130	7	110	6
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	510	28	510	29	500	26
	Välimeren pohjoispuolen valtiot yhteensä	360	20	350	20	380	20
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	130	7	130	7	150	8
	Espanjan Kanariansaaret	120	6	140	8
	Italia	100	6
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä	140	8

Välimeren pohjoispuolen valtiot: Manner-Espanja ja Baleaarit, Monaco, Italia, Malta, Slovenia, Kroatia, Bosnia ja Hertsegovina, Montenegro, Albania, Kreikka, Turkki ja Kypros.

Merkkien selitykset: [..] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 5. Ulkomaanmatkat matkatyyppin ja kohteen mukaan syys-joulukuussa 2015-2017*¹⁾

Kohde	Ulkomaanmatkan syy						
	9-12/2015		9-12/2016		9-12/2017*		
	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	Vapaa-ajanmatkat yhteensä	Työmatkat yhteensä	
	1 000 matkaa		1 000 matkaa		1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	2 540	690	2 500	870	2 680	730	
Pohjoismaat	Yhteensä	540	200	600	230	630	190
	Ruotsi	470	160	560	170	530	130
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	910	130	840	200	990	130
	Venäjä	110	..	100	..	140	..
	Viro	780	110	720	150	810	100
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	350	220	370	300	390	300
	Saksa	110	..	130	110	110	100
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	520	..	510	..	500	..
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	130	..	130	..	150	..
	Espanjan Kanariansaaret	120	..	140
	Italia	100
Amerikka	Yhteensä
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä	140

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.1. Matkat Viroon ja Ruotsiin matkatyyppin mukaan syys-joulukuussa 2015-2017*

Matkatyyppi		Viro			Ruotsi		
		Matkat 9-128/2015	Matkat 9-12/2016*	Matkat 9-12/2017*	Matkat 9-128/2015	Matkat 9-12/2016*	Matkat 9-12/2017*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		890	860	910	630	730	660
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	780	720	810	470	560	530
	Yöpyminen kohdemaassa	460	420	510	170	170	170
	Risteily	120	120	110	270	290	270
	Päivämatka (ml. päiväristeily)	210	180	190
Työ	Yhteensä ¹⁾	110	150	100	160	170	130

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 6.2. Matkat Viroon ja Ruotsiin syyn mukaan syys-joulukuussa 2015-2017*

Matkan syy		Viro			Ruotsi		
		Matkat 9-128/2015	Matkat 9-12/2016*	Matkat 9-12/2017*	Matkat 9-128/2015	Matkat 9-12/2016*	Matkat 9-12/2017*
		1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä¹⁾		890	860	910	630	730	660
Vapaa-aika	Yhteensä ¹⁾	780	720	810	470	560	530
	Sukulaisten ja ystävien tapaaminen
	Loma	680	610	660	360	400	410
	Muu henkilö kohtainen syy
Työ	Yhteensä ¹⁾	110	150	100	160	170	130

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto.
Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 7. Suomalaisien matkat tammi-joulukuussa 2012-2017*

Matkatyyppi			Tammi-joulukuu					
			2012	2013	2014	2015	2016	2017*
			1 000 matkaa					
Matkoja yhteensä			40 890	40 010	38 630	39 180	40 070	40 650
Vapaa-aika	Kotimaa	Yhteensä	26 770	26 530	25 210	25 720	25 930	26 380
		Maksullinen majoitus	6 380	6 550	5 890	6 370	6 420	6 820
		Ilmaismajoitus	20 390	19 970	19 320	19 350	19 510	19 560
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	7 800	7 810	7 930	8 140	8 220	8 530
		Yöpyminen kohdemaassa	5 840	5 720	5 880	6 160	6 100	6 520
		Risteily	1 270	1 270	1 150	1 090	1 140	1 050
		Päivämatka (ml. päiväristeily)	700	830	900	890	980	950
Työ	Kotimaa	Yhteensä	4 140	3 950	3 640	3 440	3 860	3 780
	Ulkomaa	Yhteensä ¹⁾	2 170	1 710	1 850	1 890	2 060	1 960

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

1) Sisältää päivämatkat, risteilyt ja matkat joissa yövyttiin kohdemaassa

Liitetaulukko 8. Kotimaan vapaa-ajanmatkat kohdemaakunnittain, tammi-joulukuussa 2015-2017*

Kohdemaakunta	Matkat maksullisessa majoituksessa			Matkat ilmaismajoituksessa			Kotimaan vapaa-ajanmatkat yhteensä		
	2015	2016	2017*	2015	2016	2017*	2015	2016	2017*
	1 000 matkaa			1 000 matkaa			1 000 matkaa		
Matkoja yhteensä	6 370	6 420	6 820	19 350	19 510	19 560	25 720	25 930	26 380
Uusimaa	1 200	1 160	1 350	3 250	3 050	3 200	4 450	4 200	4 560
Varsinais-Suomi	590	480	530	1 670	1 520	1 620	2 260	2 000	2 150
Satakunta	110	140	210	750	710	700	860	840	910
Kanta-Häme	130	160	160	550	560	690	680	720	850
Pirkanmaa	700	730	900	2 020	1 940	1 960	2 720	2 660	2 860
Päijät-Häme	190	180	220	880	940	840	1 070	1 120	1 050
Kymenlaakso	..	110	120	570	670	610	640	780	740
Etelä-Karjala	190	200	180	530	610	530	710	810	710
Etelä-Savo	230	230	280	1 020	1 210	1 200	1 260	1 440	1 480
Pohjois-Savo	430	380	390	1 150	1 150	1 200	1 590	1 540	1 590
Pohjois-Karjala	210	180	180	600	720	770	810	890	950
Keski-Suomi	430	460	330	1 390	1 460	1 460	1 820	1 920	1 780
Etelä-Pohjanmaa	230	230	240	780	890	840	1 000	1 120	1 080
Pohjanmaa	120	100	130	540	380	420	650	490	550
Keski-Pohjanmaa	230	210	230	270	250	290
Pohjois-Pohjanmaa	610	730	570	1 640	1 830	1 560	2 250	2 570	2 130
Kainuu	240	230	190	520	440	480	760	670	670
Lappi	600	600	720	1 220	1 150	1 170	1 820	1 760	1 890
Ahvenanmaa - Åland	100	140	150

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Liitetaulukko 9. Ulkomaan vapaa-ajanmatkat (yöpyminen kohdemaassa) kohteittain tammi-joulukuussa 2015-2017*

		2015		2016		2017*	
		1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %	1 000 matkaa	Osuus, %
Matkoja yhteensä		6 160	100	6 100	100	6 520	100
Pohjoismaat	Yhteensä	890	15	970	16	1 030	16
	Norja	190	3	150	2	180	3
	Ruotsi	610	10	710	12	700	11
	Tanska	100	2	130	2
Venäjä ja Baltia	Yhteensä	1 830	30	1 850	30	1 950	30
	Venäjä	240	4	270	4	290	4
	Viro	1 530	25	1 480	24	1 520	23
Itä- ja Länsi-Eurooppa	Yhteensä	1 250	20	1 180	19	1 360	21
	Britannia	200	3	210	3	250	4
	Puola	110	2	120	2
	Ranska	180	3	100	2	130	2
	Saksa	330	5	270	4	290	4
	Tšekki	100	2	130	2
Etelä-Eurooppa ja Itäisen Välimeren maat	Yhteensä	1 580	26	1 520	25	1 640	25
	Espanja (ilman Kanariansaaria)	380	6	420	7	470	7
	Espanjan Kanariansaaret	270	4	320	5	310	5
	Italia	230	4	260	4	230	3
	Kreikka	240	4	180	3	250	4
	Portugali	100	2
	Turkki	210	3	100	2
Amerikka	Yhteensä	180	3	210	3	160	2
	Yhdysvallat (USA)	120	2	140	2	100	2
Afrikka	Yhteensä
Aasia ja Oseania	Yhteensä	380	6	310	5	330	5
	Arabiemiirikunnat	100	2
	Thaimaa	120	2	130	2	100	2

Merkkien selitykset: [...] tietoa ei ole saatu, se on epävarma tai salassapitosäännön alainen, [*] ennakkotieto. Pyöristysten takia taulukoiden summat eivät aina täsmää.

Laatuseloste: Suomalaisten matkailu

Tilastotietojen relevanssi

Suomalaisten matkailu -tutkimus sisältää tietoa suomalaisten tekemistä matkoista ja vuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrästä. Tutkimuksen kohteena ovat yöpymisen sisältäneet matkat kotimaassa ja ulkomaille sekä päivämatkat ulkomaille.

Tutkimuksen tietoja käytetään suomalaisten kotimaanmatkailun ja ulkomaille suuntautuvan matkailun seuraamisessa. Tiedot on tarkoitettu erityisesti valtionhallinnon, matkailualan yritysten ja järjestöjen sekä tutkijoiden käyttöön. Valtionhallinnon osalta tietoja käytetään lähinnä maksutaselaskelmissa. Tutkimuksen tietoja raportoidaan myös Eurostatille eli Euroopan yhteisön tilastovirastolle matkailutilastoasetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan.

Tilastokeskus kerää tilaston tiedot otospohjaisella puhelinhaastattelututkimuksella. Otoshenkilöt edustavat Suomessa vakituisesti asuvaa 15–84-vuotiasta väestöä.

Tiedot kerätään vapaaehtoisuuteen perustuen. Yksilökohtaiset tutkimustiedot ovat tilastolain (280/2004, 12§) mukaan luottamuksellisia.

Matkailun määritelmään liittyy olennaisesti tavanomaisen elinpiirin käsite. Maailman matkailujärjestön (World Tourism Organisation, UNWTO) mukaan matkailu on toimintaa, jossa ihmiset matkustavat tavanomaisen elinpiirinsä ulkopuolella olevaan paikkaan ja oleskelevat siellä korkeintaan yhden vuoden.

Matkakohteiden luokituksessa käytetään Tilastokeskuksen kunta- ja valtioluokitusta tilastovuodelta.

Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Suomalaisten matkailu -tutkimus koostuu kahdesta osasta. Kuukausitutkimuksessa kerätään tietoa suomalaisten tekemistä matkoista, niiden lukumääristä ja ominaisuuksista. Kerran vuodessa tehdään ns. vuositutkimus, jonka avulla selvitetään tutkimusvuoden aikana matkoja tehneiden henkilöiden määrää.

Tutkimus on otospohjainen puhelinhaastattelututkimus, jossa käytetään tietokoneavusteista haastattelulomaketta. Matkatutkimuksen haastattelut tehdään keskitetysti Tilastokeskuksen puhelinhaastattelu- eli CATI-keskuksesta. Tiedot kerätään tutkimusvuoden helmikuun ja tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuun välisenä aikana. Haastattelut käydään heti kuukauden päätyttyä 2–3 viikon aikana.

Matkustaneita henkilöitä selvittävän vuositutkimuksen tiedot kerätään tutkimusvuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Aiemmin Tilastokeskuksen kenttähaastattelijat tekivät vuositutkimuksen haastattelut puhelimitse eri puolilla Suomea. Tilastovuodesta 2012 lähtien tutkimuksen vuosiosa liitettiin osaksi CATI-keskuksessa käytävää kuukausihaastattelua.

Kummassakin osatutkimuksessa perusjoukkona on väestötietojärjestelmän 15–84-vuotias Suomessa vakituisesti asuva väestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät kuitenkin pysyvästi laitoksessa olevat henkilöt. Otokset poimitaan systemaattisella otannalla, ja ne edustavat perusjoukkoa kattavasti iän, sukupuolen, asuinalueen ja äidinkielen suhteen.

Matkatutkimuksen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien yhteensä noin 28 200 henkilöä vuodessa. Tilastovuotta koskevat tiedot saadaan 12 erillisellä otoksella. Kuukausittainen otoskoko on vuodesta 2012 lähtien 2 350 henkilöä, kun se sitä ennen oli 2 200 henkilöä. Samaa otosta käytetään myös kuukausittaisen kuluttajabarometrin tiedonkeruussa. Haastatteluissa kohdehenkilöiltä kysytään tietoja haastattelukuukautta edeltävän kuukauden aikana päättyneistä matkoista.

Tammikuun haastattelujen yhteydessä kysytään lisäksi edeltävän vuoden matkailusta. Vuositutkimuksessa vastaukset esitettyihin kysymyksiin ovat kyllä/ei-muotoa. Haastatteluissa käydään läpi erilaisia matkaryhmiä, ja kohdehenkilöiltä kysytään, oliko hän tehnyt tämän matkaryhmän matkoja viitevuoden aikana.

Vastaustiedot korotetaan painokertoimilla perusjoukon tasolle. Vuodesta 2012 lähtien kunkin kuukauden painokerroin korotetaan kuukauden väestömäärälle (väestörakenteen ennakkotiedot). Ositteena ovat

vastaajan ikäluokka, sukupuoli ja asuinalue (suuralue). Ennen vuotta 2012 ositteena käytettiin vain sukupuolta.

Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Matkatutkimuksen tietosisältöä laajennettiin erityisesti vuosina 1995–1997 vastaamaan EY:n matkailutilastodirektiivin (95/57/EY) vaatimuksia. Vuonna 1996 tutkimuksen piiriin sisällytettiin yöpymisen sisältävien matkojen lisäksi ulkomaille tehdyt päivämatkat, joten nykyisessä laajuudessaan tutkimus antaa varsin kattavan kuvan suomalaisten matkailusta. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät enää ainoastaan kotimaan päivämatkat.

Vuoden 2012 lomakeuudistuksen jälkeen vastaaja ei enää itse päättää matkan tyyppiä, vaan se päätellään annetuista vastauksista. Matkoilta kysytään kaikki käytetyt yöpymismuodot, joten maksullisen majoituksen matkat saadaan lajiteltua automaattisesti oikein. Tämä vähentää virheitä ja mahdollistaa tarkemman tilastoinnin.

Matkatutkimuksen vastauskato vuositasolla on keskimäärin 48 prosenttia. Kato on yksi merkittävämpiä virhelähteitä, sillä katon suuruus vaikuttaa välittömästi painokertoimien suuruuteen. Mitä suurempi kato on, sitä suuremmiksi painokertoimet muodostuvat.

Otannasta aiheutuvaa satunnaisvaihtelua kuvataan matkojen ja matkoja tehneiden henkilöiden vuosiestimaateille laskettujen 95 prosentin luottamusvälien avulla.

Taulukko 1. Matkamäärien luottamusvälit matkatyypeittäin vuonna 2016

Matkatyyppi	N	Summa	Keski-hajonta	95% luottamusväli	
				alaraja	yläraja
1 000 matkaa					
Kotimaan vapaa-ajanmatkat maksullisessa majoituksessa	1 728	6 420	140	6 140	6 700
Kotimaan vapaa-ajanmatkat ilmaismajoituksessa	5 085	19 510	200	19 130	19 890
Työ- ja kokousmatkat kotimaassa	999	3 860	120	3 640	4 090
Ulkomaan vapaa-ajan päivämatkat (ml. päiväristeilyt)	274	980	60	860	1 090
Ulkomaan vapaa-ajanristeilyt	309	1 140	60	1 010	1 260
Ulkomaan vapaa-ajanmatkat, yöpyminen kohdemaassa	1 625	6 100	140	5 820	6 380
Ulkomaan työ- ja kokousmatkat	535	21 060	90	1 890	2 230

Tulokset esitetään kymmenentuhannen tarkkuudella. Ennen vuotta 2012 alle 10 000 olevia lukumääriä ei julkistettu, vaan ne merkittiin epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2012 vuoteen 2015 alle 50 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi. Vuodesta 2016 lähtien alle 100 000 on merkitty epävarmaksi tiedoksi.

Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tetoja matkojen määristä julkaistiin vuoteen 2011 asti kuukausittain 4–5 viikon kuluttua tilastokuukauden päättymisestä. Vuodesta 2012 lähtien ennakkotietoja julkaistaan neljän kuukauden välein 4–7 viikon sisällä jakson päättymisestä.

Vuositiedot julkaistaan Suomalaisten matkailu -tutkimuksen kotisivuilla 3–4 kuukauden kuluttua vuoden päättymisestä.

Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tiedot julkaistaan vain Tilastokeskuksen Internet-sivuilla. Suomalaisten matkailu -vuosijulkaisua tuotettiin painettuna tilastovuoteen 2008 asti.

Vuositietoja matkoista on saatavilla matkaryhmittäin ja kohdealueittain Internet-sivujen tietokantapalvelussa. Matkaryhmittäiset aikasarjat alkavat vuodesta 1991 ja kohdealueittaiset vuodesta 2000.

Tilastojen vertailukelpoisuus

Säännöllisesti matkatutkimusta on tehty vuodesta 1991 alkaen. Vuosina 1991–1994 Tilastokeskus tuotti matkatutkimusta Matkailun edistämiskeskuksen (MEK) toimeksiannosta. Nämä vuodet ovat keskenään vertailukelpoisia, sillä käytössä olivat yhdenmukaiset menetelmät. Vuonna 1995 tutkimus siirtyi kokonaan Tilastokeskukselle. Samana vuonna aloitetut sisältö- ja menetelmämuutokset ovat vaikuttaneet tietojen vertailukelpoisuuteen vuosien 1995–1999 välillä. Matkatutkimuksen tietosisältö sekä laskenta- ja tiedonkeruumenetelmät pysyivät ennallaan vuosina 2000–2009. Vuosina 2010 ja 2012 tapahtuneiden tiedonkeruun muutosten takia luvut eivät ole täysin vertailukelpoiset edellisiin vuosiin.

Vuoden 2000 alussa tutkimusta alettiin tehdä joka kuukausi yhdessä Kuluttajabarometrin kanssa keskitetysti. Tätä ennen tutkimuksen tiedot kerättiin Tilastokeskuksen työvoimatutkimuksen tiedonkeruun yhteydessä, neljännesvuosittain vuosina 1996–1999 ja sitä ennen kolmannesvuosittain.

Vuonna 2000 matkan enimmäispituus muuttui 90 päivästä 365 päivään Maailman matkailujärjestön (UNWTO) ohjeiden mukaisesti. Tietojen vertailtavuutta heikentää jonkin verran myös se, että alkaneiden matkojen sijaan tilastovuodesta 2000 alkaen kohdehenkilöiltä on kysytty tietoja tutkimusjaksolla päättyneistä matkoista.

Tiedonkeruuta muutettiin vuonna 2010 siten, että haastattelukuukauden tutkimusjaksoa on lyhennetty kahdesta kuukaudesta yhteen kuukauteen, eli tiedustelu koskee vain haastattelukuukautta välittömästi edeltäneen kuukauden aikana päättyneitä matkoja aiemman kahden edellisen kuukauden sijaan. Aikaisemmin lopulliset tiedot kunkin kuukauden matkojen määrästä saatiin kahden eri otoksen keskiarvona, muutoksen jälkeen luvut perustuvat yhteen otokseen.

Vuodesta 2012 lähtien matkailutilastot laaditaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 692/2011 mukaan. Samalla kohdejoukko laajeni 15–74-vuotiaista 15–84-vuotiaisiin, otettiin käyttöön tarkemmat painokertoimet ja haastattelulomakkeelle tehtiin merkittäviä muutoksia. Uudistuksen takia tiedot eivät ole täysin vertailukelpoisia aiempien vuosien kanssa. *Ikäryhmän* laajentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–5 prosenttia. *Painokertoimen* tarkentaminen kasvatti matkaryhmittäisiä summia 2–3 prosenttia. Muuttuneiden kysymysten vaikutusta saatuihin tuloksiin on vaikea määrittää. Matkatyyppien päättely annetuista vastauksista (vastaajan oman luokittelun sijaan) on siirtänyt osan matkoista toiseen ryhmään. Tarkentuneella ohjeistuksella on pyritty vähentämään tavanomaiseen elinpiiriin kuuluvan liikkumisen määrää tilastossa.

Tiedot matkustaneista henkilöistä ovat vertailukelpoisia eri vuosien välillä. Vuositutkimusta matkustaneista henkilöistä tehtiin 1991–2011 työvoimatutkimuksen yhteydessä ja sen jälkeen matkatutkimuksen liitteenä.

Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Suomalaisten matkailu -tutkimus tilastoi matkailun kysyntää. Matkailun tarjontaa Suomessa kuvataan kuukausittain ja vuosittain julkaistavassa Tilastokeskuksen **Majoitustilastossa**. Se sisältää tietoja mm. hotellien majoituskapasiteetista ja sen käytöstä sekä yöpymisistä majoitusliikkeissä matkailijan asuinmaan mukaan eriteltynä.

Matkailun satelliittitilinpito (Tourism Satellite Account, TSA) on tilastojärjestelmä, jossa matkailun taloudellisia vaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Matkailun tilinpidon luvut julkaistaan **Visit Finlandin** tilastopalvelu Rudolfin nettisivuilla.

Suomen ja ulkomaiden välistä matkustajaliikennettä tilastoivat meriliikenteen osalta **Liikennevirasto** ja lentoliikenteen osalta **Finavia**. Näistä tilastoista ei kuitenkaan käy ilmi matkailijoiden kotimaa. **Suomen matkatoimistoalan liitto** (SMAL) julkaisee vuosittain nettisivuillaan tilaston “Lentäen tehdyt vapaa-ajan valmismatkat ja markkinaosuudet”, josta selviää matkatoimistojen kautta ostettujen matkojen määrä kohdemaittain.

Lisätietoja

Taru Tamminen 029 551 2243

Teemu Okkonen 029 551 2634

Vastaava tilastojohtaja:
Sami Saarikivi

liikenne.matkailu@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Suomalaisten matkailu, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-8837 (pdf)